

הלה למשה

שיעור השכועי של מורהנו הగאון הרב אופיר יצחק מלכא שליט"א

פרשת חק
תשע"ה

כתיבה ועריכה:
הרבי דוד מלכא שליט"א

עלון מס' 122

דיני בורר
חלק י"ג

* נושא' השיעור

א. מקור דין בירית חלמון וחלבון העם ב' מינימ. **ג.** דעת האחראנים שחלמון וחלבון הם אחד. **ד.** ביאור מחלוקת האחראנים אם חלבון וחולמן נחשים לב' מינימ וכברעת ההלכה זה. **ה.** הפרדה בין ב' מינימ לבין אקלים לא לשם אכילה. **נ.** הפרדה בין החלמון לחולמן בביצה מבושלת. **ז.** הפרדה בין החלק הקשה לאילוק הרע שבחלה. **ט.** הגזאת שימושים ופרג מהחול. **ט.** הפרדת מפולאים. **ט.** אריטק מצופה.

ולא לאחר מכן, אך כשאין מתקנים על ידי בירתו לאכילה בעולם, אין זה בכלל מלאכת בורר. ואפ"י שנעשה בברירה תיקון צדי והוא גיון החזרה, מכל מקום כיוון שאין זה היעדר של החלהן, דעיקתו לאכילה ולארישת אינו נחשור ברובו להשומישל אלא ברבירה לאירועה

החייב אדם (הביאו המשנ"ב סקנ"ח) כותב דלפי דברי הב"ח והלבוש יצא שם בורר את החלמון מהחלבון לאכילה, כגון שרצו ליתנו בקפה ובמקום הchlב, יש להקפיד על כל דין בורר, ולען יש להפרידם בידו ולא בכלי, ליטול את החלמון מהחלבון ולא להיפך, לאלא אחר זמן, זה החלמון והחלבון הם ב' מיניהם, וכל היתר כאן בשו"ע לבורר הוא משום שבוררו לגוזן.

אך מ' יוצא גם קולא גדולה בהלכות בורר לדעת הב'יח והלבוש, דכל שבורר ב' מיני אוכלים לא לשם אכילה, אין בזה איסור בורר ומותר אף בכלי ולآخر זמן, ולקמן יכואר הנפק'ם המשוית שיש בזה.

ג. דעת האחוריונים שחלמו נוח וחלבון הם מין אחד
המג'א"א (ס"ק ט"ז) הביא את הב"ח והלבוש דחלבון וחלמון הם שני מיני מאכלים, והתיירו ביריתם ממש שעה זו כנ"ש בשליל לגוזן, וכותב דמכמה מנבומות אפשר לנוכחיהם וזהו נחשבים מין אחד. ולבד בכך הפטג'א"

המג'א בסימן תק"י (פרק ה') כותב עפ"י התוס' שבשתת את החדרל מהסובין שלו רוק מדרובנן, ואעפ"י שם הסובין רואים לאכילה לכתהילה, ביאר דמקיין שמשנין את החדרל וווך את הסובין, הרי זה נראה כבודר ואסור מדרובנן, וכן ביאר המשנ'ב (ס' נ' ג'). וכך כתוב המשנ'ב דהגמר אוחשו"ע הנ' ל' אייריו שננתן את החדרל במסונת קודם השבת והוא מסתמן מלאין. בשעה"צ אותן מ"ה הביא שדעתה הב' ח' שבסונין החדרל מהסובין שלו שיש חיבור חטאה, ואישתמייט מנייה דברי התוס' שבשתת הנ' ל' שהביאה המג'א דיש בה רק איזור דרבנן. עוד כתוב השעה"צ דמה הפ' ג' ממשע שלדעתה השער' ע' ב' שפסק דעתה הר' ז' ודעמא, מותר לנסן את החדרל מהסובין, ובוגאה למד שנאכלים דאפיג'ייחיך לכתהילה, וסימן השעה"צ דרבנן וזה אינו דאפיג'ייחיך במבראצ' בשנו' ע' בק' מון תק'י ס' ג'.

ב. ה' היבי ה' את פירוש רשי' והרין' וסימן דרומבו'ם בפירוש המשניות ובחלות ('פ'ח הי' ז') ביאר אחרית המשנה, ולא הביא פירושו, ובמג'א (סקט' ז') הביא את פירושו.

ג. פנו וחוקישה מושג העוקב לעוד טעם שמשן אוניברסיטאות, ואנו לא גם בפנינו מושג עוניברסיטאות. ד. רק חוקישה השניה המדויק הווקקן לטעם ושניהם אוכל, ביאר הב'ח', דכין שהחלבן שנאר על מעלה עם הפסולת של החדרל, הרי זה הפסולת גמור, והחלמן שנאל כל עם החדרל יש שם אוכל מוחן פסולת בכללי, ועל ברירתו אוכל מפסולת לא יועל הידר של לגונן, כיוון שאוכלו בפועל והרי תקין לאכילה. ולכך הוזרכו דריש'ו והרוי זה בורר אוכל מוחן פסולת בכללי, ולכן חשב בורר אוכל מאוכל ולא אוכל מוחן פסולת, ומכיון שמטרתו לא לשם אכילה כלל. אין על זה שם ברור.

על כל כוראה קשה מודע זה לא נשבע לכך, אם מילא את הדרישות המבוקשées. אך לא יתאפשר למסורו של תלמיד שמייד יתאפשר למסורו של תלמיד אחר.

ד. אך מ"מ כתוב המשנ"ב (סקנ"ח) דmortor על רשות מקליפה כדי להוציא את החלמון, גם זה נחש בדור בידו וכדיין עירוי מכלי לכל היותר המבוואר בס"יד, כיוון שהכליא או הקליפה אינם מסיעים בהפרדה, ובשעה"צ (אות מ"ט) כתוב דווקא בכחיחי אדם שהחומר לדין זאת כבודר בכללי, ובשיעור הקודם ביארכו את מהולוקתם.

ה. המג'א כתוב ב' הוכחות אלה: א. בסימן ש' מבואר דסחיטת פירוט אסרו מושם פרט ולא משם בורר, וכן התירו לסתות לתוך ואוכל ולא הגבילו שיהיה לאלאת. ובטעם שאין בה

א. מקור דיון ברייתת חלומו מחלבו

במסנה שבת (קלט ע"ב) אמרין דמותו לשבור ביצה לתוך מסנת שיש בה גרעיני חרדל עם הסובין שלו^o, כדי שהחלמון יסתנן עם החרדל והחלבן ישאר ממעלה, ופסקו כן הטור והשו ע"ל להלכה.

בגמרא שם (קמ' ע"א) אמרין דהטעם שמותר לסנן החלמון מהחלבן, לפי שאין עושים אותה אלא לגון. רש"י והר"ן שם פירשו שהחלמון יפה ליתן מראה בחודל ולא החלבן, ולכן שניהם אוכל הוא ואין כאן ברירת מחדול מאורלן.

ב. דעת האחרונים שחלמו וחלבו הם ב' מינים

הרב"ח כאן הקשה מה הlicit בזה שאין עושים אלא לגזון, הרי הוא בורר שהוא בין החלמון לhalbון². ותירץ הרב"ח דאייסור בורר בשני מיני אוכלים הוא רק באופן שפירידים כדי לתקנם לאכילה, אך כאן שלא מתקנים לאכילה כלל, לא את החלמון דווקא עם פסולת החדרל, ולא את החלמון דמתורת בריחתו לצביעת החדרל, אין בזה כלל אייסור בורר. וכך ביאר הלובשי.

בהתבונת הדברים ביאר הביה'יל בסעיף ג' ("זה והוא לפני", דאיסור ברירה כמאלים הוא רק כשמתהנו לאכילה ואפילו אחד מהם לאלהר או

ב. ה' היבי ה' את פירוש רשי' והרין' וסימן דרומבו'ם בפירוש המשניות ובחלות ('פ'ח הי' ז') ביאר אחרית המשנה, ולא הביא פירושו, ובמג'א (סקט' ז') הביא את פירושו.

ג. פנו וחוקישה מהו הוקקו יכו טעם שענין אונס, ואנו לא גם בפנינו מושג שבעזרת ש. בוזו.

על כל כוראה קשה מודע זה לא נשבע לכך, אם מילא את הדרישות המבוקשées. אך לא יתאפשר למסורו של תלמיד שמייד יתאפשר למסורו של תלמיד אחר.

ד. אך מ"מ כתוב המשנ"ב (סקנ"ח) דmortor על רשות מקליפה כדי להוציא את החלמון, גם זה נחש בדור בידו וכדיין עירוי מכלי לכל היותר המבוואר בס"יד, כיוון שהכליא או הקליפה אינם מסיעים בהפרדה, ובשעה"צ (אות מ"ט) כתוב דווקא בכחיחי אדם שהחומר לדין זאת כבודר בכללי, ובשיעור הקודם ביארכו את מהולוקתם.

* השיעור השבוע נמסר על סימן ש"ט סעיה ט"ו. וכך כל מהומ שבסוגה בסתמא מוקbor של טעיה או ס"כ מס'ב' האחוניות הוא מס'מו שי"ט.

ולזה, מ"מ לדינה הבה"ל בסעיף ג' ("הה היו לפני") פסק להלכה את יסוד זה, דמותר לבורר בין ב' מיני אוכלים לא לשם אכילה אף בכלל ולאחר זמן, וכי' עוד הרבה פוסקים כתנאוobar בשיעורים הקודמים.

ישנם מספר דוגמאות מעשיות הנלמדות מוקלא זו: א. מותר לשפוך שאריות דגים וכדו' עם הרוטב שלהם למסנתה שבכיפור, אף"י שבורר ע"י המסנתה בין הדגים לשאריות, מכיוון שלא משתמש בשניהם.

ב. מותר לאסוף את פירורי הלחם משאריות האוכל והפסולת שבשולחןן, כדי לזרוקם דרך כבוד בתוך שקית, ואין זה נוחש לבורר אוכל מתוך פסולת לאחר זמן אף"י שבורר אותן משאריות האוכל שבשולחןן, משום שלא משתמש בשאריות אלא בורם על דעת לזרוקם.

ג. מותר להפריד בין פירות כדיל לשחק עמהן אף לאחר זמן, דማפריד בין שני מאכלים לא למטרת אכילה כלל, אך צריך שיהיה דעתו לשחק בהם לעולם.

ד. מותר להוציא דף קודש מהאשפה כדי ליתנו בגניזה, ואין זה נוחש לבורר אוכל מתוך פסולת, מכיוון שלא מוציאו בשבייל להשתמש בו".

ה. מותר להפריד בין בגדים כשאין לו כונה לולבשם לעולם, אלא להניחם כוילון או כל שימוש אחר שאינו היעוד שלהם אף"י שעושה כן ע"ז להשתמש בהם לאחר זמן.

הגרי"ש אלישיב והגרי"ח קנייבסקי כתבו (אל משולש פ"ז העלה קי"א) דיתכן גם הט"ז והגרי"ז שחלקו על יסוד הלבוש והב"ח שמותר להפריד בין ב' מיני אוכלים לא לשם אכילה אלא למטרה אחרת, יודו שם בורר בין שני אוכלים או חפציהם בלבד שימוש בשניהם, אין על זה שם ברירה, דלא תיקן כלום, ולכך בסינון הרוטב ושרארות הדגים במסנתה, וכן הפרדת פירורי הלחם מהפסולת והוצאה דף קודש מהאשפה, ייתכן ולאחרם יודו להקל. וכן מבואר בפמ"ג (meshav"z סק"י) דאין אישור בורר בהפרדת פסולת מתוך פסולת, ולא כתוב שם דהוא ורק לדעת הב"ח והלבוש.

ג. הפרדה בין החלבון לחלמון בביצה מבושלת

הגרי"ש אלישיב כותב (אל משולש פ"ב העלה פ"י, אשר האש"ץ י"ב פ"כ"ה אות מ') שהחלמון והחלבון בביצה מבושלת נוחשים למן אחד אחד לכ"ע, ואין בהם דין בורר, ולכך מותר להפריד ביניהם גם לא לאלתר, וכן מותר ליטול את שאינו חוץ כגון החלמון כדי לאכilo את החלבון".

רמב"ר במ"מ לגבי מחץ ומשרmr דקרים עם החלב ויין עם השמרים נוחש למן אחד. ובair המג"א (כפי שבairו המחזית השקל) דמה שהזרכו בגמרה ליתן טעם להיתר בירור החלה מזון אחד, דימה מקום לומר שהחלמון אין ראי לאוכלו כמות שהוא הוא פסולת, והרי זה בורר בין אוכל לפחות אכילה אין בזה איסור בורר. וה"ה שבירר בין ב' מיני אוכלים לא למטרת אכילה אין בזה איסור בורר. וה"ה לשיטות דמותר לבורר את החלמון אף בכלל ואחר זמן על דעת ליתנו על שערות שהתייחסו או על כויה אם זורק את החלבון.

אף"י שלדעת המג"א אין ראי לאיסור זה שמותר לבורר בין ב' מיני

אוכלים לא לשם אכילה, ובט"ז ובגרא"ז אף מבואר להדיא שלא הסכימו

רמב"ר במ"מ לגבי מחץ ומשרmr דקרים עם החלב ויין עם השמרים נוחש למן אחד. ובair המג"א (כפי שבairו המחזית השקל) דמה שהזרכו בגמרה ליתן טעם להיתר בירור החלה מזון אחד, דימה מקום לומר שהחלמון אין ראי לאוכלו כמות שהוא הוא פסולת, והרי זה בורר בין אוכל לפחות אכילה אין בזה איסור בורר. וה"ה שבירר בין החלמון נאר ראי לאכילה, ולכך הי בירור אכלה דהורר במן אחד.

ט. ישנים סוגות ומאכלים שונים שמערכבים בהם את החלמון, וישנים שמערכבים בהם את החלבון.

י. אך נראה פשטוט דגם למג"א שלבון וחלמון נוחשים מזון אחד, הינו דוקא כל זמן היותן יחד, דהיינו שמי שבדין יודע פירורי מזחה, אך לאחר שנפרד חישב שני מינים. וה"ה לשומן מיניים, דעתם שהוא צד לא אסור או שהוא מזון אחד, והוא ראי לאכילה פירורי מזחה, וכמו במיין הפרי דחישב מזון אחד לבורר פירורי מזחה, ולכך מותר לנקרר מבואר במג"א בסימן ח' (סק"ב), אך לאחר שנפרד דוחישב שני מינים. ולפי זה יובן מה שכותב המג"א בסימן תק"ד (סק"ט) בשם המהרי"ל, דאסור בורר פירורי מזחה, וכמו במיין הפרי דקמאת אינן נחשה ממש"ב שם (סק"כ). ואך שם מזון ובמיין אחד דין בורר בחחיכות גדולות מזון קטן, בירור שmag"א דקמאת אינן נחשה ממש"ב שם (סק"ב) מזון שאין אפשר לעשות עיגולים [קציצות] מהקמאת מזחה נוצרו ייחד, והרי זה כביצה דוחישב מזון אחד רק כל זמן היותן יחד, משא"כ קמאת מזחה נוצרו ייחד, והרי זה כביצה דוחישב מזון הים מזון אחד. ואפ"י שיש לו צורך שהדרף לא ישאר באשפה מחתמת קדושתו, מ"מ אין זה נחשה שימוש בעינינו ועייר יעדו, אוכל לאוכלו, בגין לולבשו, דף קודש לקודאו, וכל כיוצא בה.

יב. והטעם בזה, דורך בחלבון וחלמון אינם מבושלים הם נוחשים לבודה' מזון לאיים לדעת הב"ח והלבוש משם שמלבד שטעם שהוא פעים רבים, אך בביצה מבושלת אף"י שהחלמון והחלבון טעם שונה, מ"מ מכיוון שנוצרו ייחד ונאכלים יחד כמאכל אחד ושימים שווה, אך הם נוחשים למן אחד.

אך בחוט שני (ח'ב עמוד צ'ט) נראה דסביר שאף בביצה מבושלת החלבון וחחלמון נוחשים לב' מיניהם לדעת הב"ח והלבוש. ולдинא נראה להקל בדעת הגריש'יא דכן מסתבר, ובפרט

להלכה דחלבון וחחלמון נוחשים למן אחד, וזה הטעם שהתיירו בגמרה לבורר את החלמון מהחלבון, דין ביריה במן אחד", וזה גם הפשט בדברי השו"ע.

לפי המג"א אין ראי לאיסור של הב"ח והלבוש, דמותר לבורר בין שני מיני מאכלים כשהאין דעתו לאוכלם לעולם, אך מאידך המג"א גם לא חלק על יסוד הב"ח והלבוש, דלא הקשה עליהם את ברירת החלמון והחלבון, אלא הוקשה לו רק מחמת ההוכחות שזו נוחש מזון אחד.

ד. ביאור מחלוקת האחוריים אם חלבון וחחלמון נוחשים לב' מינים והכרעת ההלכה בזה

דעט הב"ח והלבוש שלחלבון וחחלמון נוחשים לב' מינים בדורות מסבירות, מכיוון שטעם שונה וגם פעמים רבות משתמשים בהם למטרות שונות. בדעת המג"א שחלבון וחחלמון נוחשים למן אחד, ביאר המחזית השקלה, דהוא משום שהם מוחברים יחד מתחילה ברייתן'.

הט"ז (ס"ק י"ב) והגר"ז (ס"ק י"ב) הסכימו לדברי המג"א דהחלמון והחלבון היו נוחשים לשני מינים היה לנו לאסור אף שבורר רק לגזון. הכה"ח (אות קט"ו) מביא שדעת הנהר שלום כהב"ח והלבוש, ודעת העולה שבת והחמד משה כהמג"א שזה מזון אחד.

לදעת המג"א ודעתימה, מותר לסנן בין החלמון לחלבון לאכילה ואף בכלל ולאחר זמן, כאמור במשנ"ב (ס"ק נ"ח) ובכח"ח (אות קט"ו), ולדינא הסיקו המשנ"ב והכח"ח שיש לחוש ולהחמיר בדעת הב"ח והלבוש שלחלבון וחחלמון נוחשים לב' מינים, ולכך אם רוזה לבורר רק לאכילה, צריך לבורר ביד ולאלתר, ורק אם בורם לא לשם אכילה מותר תמיד.

ה. הפרדה בין ב' מיני אוכלים לא לשם אכילה

נתבאר דלשיטת הב"ח והלבוש, הטעם שמותר לבורר בין החלמון לחלבון שבורר בין ב' מיני אוכלים לא למטרת אכילה אין בזה איסור בורר. וה"ה לשיטות דמותר לבורר את החלמון אף בכלל ואחר זמן על דעת ליתנו על שערות שהתייחסו או על כויה אם זורק את החלבון.

אף"י שלדעת המג"א אין ראי לאיסור זה שמותר לבורר בין ב' מיני

אוכלים לא לשם אכילה, ובט"ז ובגרא"ז אף מבואר להדיא שלא הסכימו

רמב"ר במ"מ לגבי מחץ ומשרmr דקרים עם החלב ויין עם השמרים נוחש למן אחד. ובair המג"א (כפי שבairו המחזית השקל) דמה שהזרכו בגמרה ליתן טעם להיתר בירור החלה מזון אחד, דימה מקום לומר שהחלמון אין ראי לאוכלו כמות שהוא הוא פסולת, והרי זה בורר בין אוכל לפחות אכילה אין בזה איסור בורר. וה"ה שבירר בין החלמון נאר ראי לאכילה, ולכך הי בירור אכלה דהורר במן אחד.

ט. ישנים סוגות ומאכלים שונים שמערכבים בהם את החלמון, וישנים שמערכבים בהם את החלבון.

י. אך נראה פשטוט דגם למג"א שלבון וחלאון נוחשים מזון אחד, הינו דוקא כל זמן היותן יחד, דהיינו שמי שבדין יודע פירורי מזחה, אך לאחר שנפרד חישב שני מינים. ולפי זה יובן מה שכותב המג"א בסימן תק"ד (סק"ט) בשם המהרי"ל, דאסור בורר פירורי מזחה, וכמו במיין הפרי דקמאת אינן נחשה ממש"ב שם (סק"כ). ואך שם מזון ובמיין אחד דין בורר בחחיכות גדולות מזון קטן, בירור שmag"א דקמאת אינן נחשה ממש"ב שם (סק"ב) מזון שאין אפשר לעשות עיגולים [קציצות] מהקמאת מזחה נוצרו ייחד, והרי זה כביצה דוחישב מזון אחד רק כל זמן היותן יחד, משא"כ קמאת מזחה נוצרו ייחד, והרי זה כביצה דוחישב מזון הים מזון אחד. ואפ"י שיש לו צורך שהדרף לא ישאר באשפה מחתמת קדושתו, מ"מ אין זה נחשה שימוש בעינינו ועייר יעדו, בגין לולבשו, דף קודש לקודאו, וכל כיוצא בה.

יב. והטעם בזה, דורך בחלבון וחלאון אינם מבושלים הם נוחשים לבודה' מזון לאיים לדעת הב"ח והלבוש משם שמלבד שטעם שהוא פעים רבים, אך בביצה מבושלת אף"י שהחלמון והחלבון טעם שונה, מ"מ מכיוון שנוצרו ייחד ונאכלים יחד כמאכל אחד ושימים שווה, אך הם נוחשים למן אחד.

אך בחוט שני (ח'ב עמוד צ'ט) נראה דסביר שאף בביצה מבושלת החלבון וחחלמון נוחשים לב' מיניהם לדעת הב"ח והלבוש. ולдинא נראה להקל בדעת הגריש'יא דכן מסתבר, ובפרט

צורך לאכול לאלתור. וזה ייה אם רוץ להוציא את החלק הקשה ולאכול את החלק הרך דין בזורה.

אולם אם מקפיד באופן קבוע שלא לאכול את הקשה, [כפי המצו依 בילדים קטנים, או בזוקנים שקשה להם ללעוט דברים קשים], בכח'ג החלק הקשה נחשב כפסולת דרבנן ואסור לו להוציאו יי', אלא יוציא את הרך מתוך הקשה ויאכלנו לאלתור. אך אם יוציא את הקשה עם שכבת רך סמור לקשה יותר מותר אף לאחר זמן מסוים שנוטל את כל מקום התערובת נתבאר בשיעור הקודם.

והוא הדין لأنשים שמקפידים באופן קבוע שלא לאכול את החלק הרך מטעמי בריאות, אסור להם להוציאו, אלא יוציאו את הקשה מהריך ויאכלו לאלתור יי'. אולם אם יוציא את הרך וישאר שכבת רך סמור לקשה יותר מהרגיל, מותר אף לאחר זמן וזה בורר משום שנוטל אוכל מאכל נתבאר בשיעור הקודם.

אולם אם אין זו הקפה מוחלטת, דלפעמים כן אוכל, אלא שבאופן כללי לא אהוב את החלק שמווציא [הקשה או הרך], מותר להוציא את החלק שאינו אהוב יי'.

ח. הוצאה שימושים ופרג מהחלקה

חלה שיש עליה שימושים, פרג, בצל וכדו', והוא אינו חפץ בהם, אסור לו להוציאם, דנשכבים מין אחר מהחלקה יי' והרי זה כבודר פסולת מתוך אוכל עבורי.

לפייך יש להוציאים עם מעט מהחלקה ומותר אף לאחר זמן יי', או שיוציאים עbor מי שהפחץ לאוכלים לאלתור.

ט. הפרדת ממולאים

מאכלים ממולאים בגון פלפל ממולא באורוז, מוגדרים כשיוני מיני מאכלים

שאף ביצה חיה מבואר במשנ'ב' (סקנ'ח) דמיעקר הדין יש להקל דנשכבים למין אחד, ורק שכן להחמיר ולהיזהר להחשיכם כב' מינים. יג. כן מבואר במפ'ג' (משב'ז סק'ב) דגם ממין אחד אם שנאו יש בו דין ברירה לפחota מדרבנן, לדין אוכל הנاقل על ידי הדחק.

והנה המג'א בסימן ת'ק (ס'ק'יב) כתוב בשם האביב'ה דמותר לנker ביו'ט את החלב [ושומן] מהבשר, היהות והוא מין אחד, ואף שושומן הנاقل רק על ידי הדחק [כשMOVEDר לאוכלו], מ'ג' ומכיון שהודיה קאי והאי לחודיה קאי, אין זה בורר, ובמחזית השקל כאן (על המג'א כאן בסק'ט'ו) ביאר את דבריו בהרבה. ולפי זה לכארה יש לנו להתריר לרברור את החלמון מהחלבן蒿 אף באופן שהוא קאי והוא לא יוציאו שבר וושומן הוי מין אחד בכל אופן היהות ודבוקים היטיב ייחד, משא'כ' ביצה השחלמון והחלבן לא דבוקים היטיב, הרי זה כאשר מין אחד שאמ' שנוא חלק אחד, יש בו דין בורר, ובע' צריך לחלק קר לדעת הב'ח והולבש כדי שלא יסתהרו דבוקים את דבריו הראב'ה שהביא המג'א, וד'ק.

יד. דהמג'ג' הגיל הדגיש שרך אם שנאו יש ברירה בגין אחד, ושונאו הינו שבר ואוכלו, אין זה בורר. נתבאר לעיל בהערה דכל מה שמדובר נחשב למין אחד הוא ורק כאשר הם נמצאים יחד מרבייתן.

טו. דהרי זה כבש צלי ומboseל דנשכבים כב' מינים משום שיוני משמעותי בטעם מבואר במשנ'ב' (סקט'ו).

יז. בחוט שני כתובadam מקפיד על שיוני המינים חיב' ב' מינים. יח. וכן הוא עדיף טפי היהות והם דבוקים יחד וכドין בשר וושומן המחויר בירור, לדין עניין החלמון והחלבן. השקל כאן (על המג'א ס'ק'ט').

אולם לאחר שהורדרו ושוב התערבעו, הרי זה שני מינים ויש בהם דין ברירה, כנ'יל לעניין החלמון והחלבן. יט. כן מבואר במפ'ג' (משב'ז סק'ב) דגם ממין אחד אם שנאו יש בו דין ברירה לפחota מדרבנן, לדין אוכל הנاقل על ידי הדחק. ואין להלן להוציא את החלק הקשה כיון קילוף פרי, דשם הטעם היהות ואילו אפשר בעניין אחר ולכך נחשב דרבנן, לכן קילופו אינו נחשב דרבן אכילה, אך דרכך אכילה לא נקבע לפי'חידים.

כ. דהחלק הרך שתמיד יוציא עס הקשה נתבאר בשיעוריהם הקודמים. כא. באמת שהיה מקום להקל להוציא את החלק הקשה מהריך וכן את החלק הרך מהקשה אף כשמקפיד שלא לאוכלו, נתבאר לעיל בהערה שושומן הדבוק לבשר כתוב המג'א סימן תקי' (סק'יב') דמותר להוציאו עפ'י שנاقل בדוחק משום סברת האי לחודיה קאי והאי לחודיה קאי, ואך כאן שלא אוכל את הקשה מעתה זו. אך מכיוון שהmag'א לא סמרק להקל בסברא זו והפרדה שומן מהלב עפ'י שהביא את סברא זו בסוס'ק'ט'ו, וגם יתכן ובhalb חומר טפי היהות ומוקם החיבור דבוק ביזור, לכן מחתמת הספק נראה לאסור ובפרט דיש תקנה בהפרדה بكل.

כב. דהמג'ג' הגיל הדגיש שרך אם שנאו יש ברירה בגין אחד, ושונאו הינו שבר ואוכלו, אין זה בורר. ולפי זה נראה דמי נירוח קיור קיבעה, ובכימים הראשונים אחר הניתוח אינו יכול ללעוט הרך להוציאו, דיאנו שנאו ורק בעיטה יש לו סיבה זמנית שלא יכול לאוכלו, וכך נחשב פסולת עבורי, והוא הדין למ' שבר טיפול שניים. אך זkon שקשה לא אוכל את הקשה באופן קבוע וללא באכילה. כג. עפ'י שנחטא נחשב למין אחד מושם שנוצרו כך מברייתם, והרך שבחלה השחלמה נראה דהוא דוקא במרקם הללו כשכך צורת ברייתו ויצירתו נדבל ביצה יש חלק קשה ורך, וכך בכל חלה יש חלק קשה ורך. הרי זה השב מין אחר, היהות ואינו טבעי מברייתו יחד עם הלחם, ובפרט שאינו קבוע עם הלחם.

כד. וכדין כל ברירת ב' מיני אוכלים דאותו המין שיאינו חפץ בו נחשב לפסולת. ואין להקל להוציאם כדין קילוף פרי, משום שאין כך דרכ אכילה אלא ליחידים וכנתבאר לעיל בהערה לעניין הוצאה החלק הקשה מהריך למי שונאו. כמו כן אין להקל להוציאם עפ'י המבוואר בס'ס' דכל פסולת הנאכלת עם האוכל מותר לבורר, משום דעתבא בשיעוריהם הקודמים דהיוו דווקא בפסקות או במאכל שאין רגילות לאוכלו.

לבדו, אבל שומסם ובצל וכדו' נאכלים בדים ולכך לא שייך בהם סברת מישתתי בהכי. כה. נתבאר בשיעור הקודם, וזה מותר אף לדעתה שאסור להוציא פסולת ואוכל מתוך אוכל, משום שנוטל את כל מקום התערובת, ויקפיד ליטול מעט בעומק באופן שנוטל את כל מקום התערובת [ואם לא נוטל את כל מקום התערובת, הרי זה מותר רק לדעת המשנ'ב' ודעימה שמותר להוציא פסולת ואוכל].

אך אם מקפיד שלא לאכול את החלמון [כפי המציין בילדים קטנים, או מהמת סיבת ביראתה], עבورو זה נחשב לפסולת מדרבנן יי', ואסור לו להוציא את החלמון מהחלבן דיבור פסולת מתוך אוכל, אלא יש להוציא את החלבן מהחלמון על דעתו לאalter. אך אם לפעם אוכלו וכעת אינו חפץ בו, אין בו דין בורר ממשום דהוא מין אחד יי'.

חלבן וחלמון שהופרדו ושוב התערבעו, הרי זה שני מינים ויש בהם דין בורר יי'.

כמו כן ביצה חיה וביצה מבושלת נחשבים שני מינים, וכן ביצה מבושלת וביצה מטוגנת [חביתה יי'].

ביצה קשה ורכה, נחלקו הפסוקים אם נחשבים לשני מינים. דעת הגראי'יש אלישיב (אל מושולש פ'ב סוף העה פ'י, ואשרי האש' ח'ב פ'ה אות מ') והגר'ח קנייבסקי (אלבא דהחלתא חס'ב עמוד ק' צ'ו בר'), דנשכבים מין אחד כיון שיש להם אותו טעם ולשניהם קוראים ביצה.

אך דעת האג'ם (עבודת התפילה עמוד צ'א אות ה') והחותוט שני (ח'ב עמוד ק') דנשכבות שני מינים יי' והכי מסתבר, היהות וייש שינוי משמעותי בטעם באופן שהביצה מאד רכה.

ז. הפרדה בין החלק הקשה לחלק הרך שבחלקה

החלק הקשה והרך שבחלקה או בלחם ולחמניה, נחשב מין אחד היהת ונאפו יחד ונאכלים יחד כמאכל אחד, וכך דרכם להיווצר יחד בקביעות ולא באכרא וcadin ביצה מבושלת שהחלבן וחלמון נחשבים מין אחד יי'.

לפיכך, אם אינו חפץ בחלק הרך שבחלקה מותר להוציאו, ואם נחשב כבודר פסולת מתוך אוכל, משום שבמין אחד אין דין בורר, ולכן אין

שאף ביצה חיה מבואר במשנ'ב' (סקנ'ח) דמיעקר הדין יש להקל דנשכבים למין אחד, ורק שכן להחמיר ולהיזהר להחשיכם כב' מינים.

יג. כן מבואר במפ'ג' (משב'ז סק'ב) דגם ממין אחד אם שנאו יש בו דין ברירה לפחota מדרבנן, לדין אוכל הנاقل על ידי הדחק.

והנה המג'א בסימן ת'ק (ס'ק'יב) כתוב בשם האביב'ה דמותר לנker ביו'ט את החלב [ושומן] מהבשר, היהות והוא מין אחד, ואף שושומן הנاقل רק על ידי הדחק [כשMOVEDר לאוכלו], מ'ג' ומכיון שהודיה קאי והאי לחודיה קאי, אין זה בורר, ובמחזית השקל כאן (על המג'א כאן בסק'ט'ו) ביאר את דבריו בהרבה. ולפי זה לכארה יש לנו להתריר לרברור את החלמון מהחלבן蒿 אף באופן שהוא קאי והוא לא יוציאו שבר וושומן הוי מין אחד בכל אופן היהות ודבוקים היטיב ייחד, משא'כ' ביצה השחלמון והחלבן לא דבוקים היטיב, הרי זה כאשר מין אחד שאמ' שנוא חלק אחד, יש בו דין בורר, ובע' צריך לחלק קר לדעת הב'ח והולבש כדי שלא יסתהרו דבוקים את דבריו הראב'ה שהביא המג'א, וד'ק.

יד. דהמג'ג' הגיל הדגיש שרך אם שנאו יש ברירה בגין אחד, ושונאו הינו שבר ואוכלו, אין זה בורר. נתבאר לעיל בהערה דכל מה שמדובר נחשב למין אחד הוא ורק כאשר הם נמצאים יחד מרבייתן.

טו. דהרי זה כבש צלי ומboseל דנשכבים כב' מינים משום שיוני משמעותי בטעם מבואר במשנ'ב' (סקט'ו).

יז. בחוט שני כתוב adam מקפיד על שיוני המינים חיב' ב' מינים.

יח. וכן הוא עדיף טפי היהות והם דבוקים יחד וכד'ין בשר וושומן המחויר בירור, לדין עניין החלמון והחלבן. השקל כאן (על המג'א ס'ק'ט').

אולם לאחר שהורדרו ושוב התערבעו, הרי זה שני מינים ויש בהם דין ברירה, כנ'יל לעניין החלמון והחלבן. יט. כן מבואר במפ'ג' (משב'ז סק'ב) דגם ממין אחד אם שנאו יש בו דין ברירה לפחota מדרבנן, לדין אוכל הנاقل על ידי הדחק. ואין להלן להוציא את החלק הקשה כיון קילוף פרי, דשם הטעם היהות ואילו אפשר בעניין אחר ולכך נחשב דרבנן, לכן קילופו אינו נחשב דרבן אכילה, אך דרכך אכילה לא נקבע לפי'חידים.

כ. דהחלק הרך שתמיד יוציא עס הקשה נתבאר בשיעוריהם הקודמים. כא. באמת שהיה מקום להקל להוציא את החלק הקשה מהריך וכן את החלק הרך מהקשה אף כשמקפיד שלא לאוכלו, נתבאר לעיל בהערה שושומן הדבוק לבשר כתוב המג'א סימן תקי' (סק'יב') דמותר להוציאו עפ'י שנاقل בדוחק משום סברת האי לחודיה קאי והאי לחודיה קאי, ואך כאן שלא אוכל את הקשה מעתה זו. אך מכיוון שהmag'א לא סמרק להקל בסברא זו והפרדה שומן מהלב עפ'י שהביא את סברא זו בסוס'ק'ט'ו, וגם יתכן ובhalb חומר טפי היהות ומוקם החיבור דבוק ביזור, לכן מחתמת הספק נראה לאסור ובפרט דיש תקנה בהפרדה بكل.

כב. דהמג'ג' הגיל הדגיש שרך אם שנאו יש ברירה בגין אחד, ושונאו הינו שבר ואוכלו, אין זה בורר. ולפי זה נראה דמי נירוח קיור קיבעה, ובכימים הראשונים אחר הניתוח אינו יכול ללעוט הרך להוציאו, דיאנו שנאו ורק בעיטה יש לו סיבה זמנית שלא יכול לאוכלו, וכך נחשב פסולת עבורי, והוא הדין למ' שבר טיפול שניים. אך זkon שקשה לא אוכל את הקשה באופן קבוע וללא באכילה. כג. עפ'י שנחטא נחשב למין אחד מושם שנוצרו כך מברייתם, והרך שבחלה השחלמה נראה דהוא דוקא במרקם הללו כשכך צורת ברייתו ויצירתו נדבל ביצה יש חלק קשה ורך, וכך בכל חלה יש חלק קשה ורך. הרי זה השב מין אחר, היהות ואינו טבעי מבריתו יחד עם הלחם, ובפרט שאינו קבוע עם הלחם.

כד. וכדין כל ברירת ב' מיני אוכלים דאותו המין שיאינו חפץ בו נחשב לפסולת. ואין להקל להוציאם כדין קילוף פרי, משום שאין כך דרכ אכילה אלא ליחידים וכנתבאר לעיל בהערה לעניין הוצאה החלק הקשה מהריך למי שונאו. כמו כן אין להקל להוציאם עפ'י המבוואר בס'ס' דכל פסולת הנאכלת עם האוכל מותר לבורר, משום דעתבא בשיעוריהם הקודמים דהיוו דווקא בפסקות או במאכל שאין רגילות לאוכלו.

לבדו, אבל שומסם ובצל וכדו' נאכלים בדים ולכך לא שייך בהם סברת מישתתי בהכי. כה. נתבאר בשיעור הקודם, וזה מותר אף לדעתה שאסור להוציא פסולת ואוכל מתוך אוכל, משום שנוטל את כל מקום התערובת, ויקפיד ליטול מעט בעומק באופן שנוטל את כל

אף שהתבשלו יחדיו, לפיכך אם אין חפץ בפלפל אסור להוציאו, דהיינו זה בורר פסולת מתוק אוכל אסור אף לאלתר². אלא יש לחזות את הפלפל ולאכול את המילוי, או להוציא את הפלפל מהאורו עbor מי שחפץ לאוכלו בעת.

ו. ארטיק מצופה

ארטיק מצופה שוקולד והוא אין חפץ בשוקולד, אסור לו להוציאו, הדשוקולד והארטיק נחשבים שני מיני מאכלים³, ואוטו שאין חפץ בו כעת נחשב פסולת עבורי⁴, אלא יוציאנו עbor מי שחפץ בו כתע. וכן שברי אגוזים ושקדים בארטיק ואין חפץ בהם, אסור לו להוציאם, אלא יוציאם עם מעט מהארטיק וישתדל לעשות כן בשעת האכילה⁵.

דינים העולים

א. נחלקו הפסיקים האם החלמון והחלבן נחשבים מין אחד היה ונוצרו יחד, ומותר להפריד ביניהם גם בכלי ולאוכלם לאחר זמן, או שנחשבים שני מינים היה וטעמים שונים, וגם פעמים רבות שימושים בהם לשימושים שונים, ולשיטה זו אסור להפריד ביניהם בכלי אלא בידו, ויש לקחת את מה שחפץ ולאוכלו לאלתר.

ולמעשה יש להחמיר להחשיבם כשני מינים. אולם מותר לברור ביניהם לא למטרת אכילה, אלא לצורך צדי, כגון לתה צבע במאלל עם החלמון. ב. כל שבורו בין ב' מיני אוכלים לא למטרת אכילה אין בזה איסור בורר. ורק' א' אם בורר בין שני אוכלים או חפצם בily שום שימוש בשנייהם דאין בזה בורר.

לפייך מותר לברור את החלמון מהחלבן אף בכלי ולאחר זמן על דעת ליתנו על שעורת שהתייחסו או על כויה אם זורק את החלבן. ומאותו טעם אין אישור בורר בכל הדוגמאות הבאות: שפיקת שריפות דגים וכיד' עם הרוטב שלהם למסנת שכיר, איסוף פירורי להם משARRYות האוכל והפסולת שבשולחן כדי לזרוקם דרך כבוד בתוך שקית, הפרדה בין פירות כדי לשחק עמהם לעילם אף לאחר זמן, הוצאה דף קודש מהאשפה כדי ליתנו בגינויה.

ג. החלמן והחלבן בכיצה מבושלת נחשבים מין אחד, ואין בהם דין בורר, ולכך מותר להפריד ביניהם גם לא לאלתר, וכן מותר ליטול את שאין חפץ כגון החלמן כדי לאוכל את החלבן.

אולם אם מקפיד שלא לאוכל את החלמן כפי המצוין בילדים קטנים, הרי שעבورو נחשב פסולת מדרבן, ואיסור להוציא עבورو את החלמן מהחלבן,

כו. ואין זה כמו החלבן והחלמן בכיצה מבושלת והריך שכלה, משום שחיבורים ייחודיים כדוגמת קילוף פרי, או מדין סברת מישתת בהכי, נתבאר לעיל לעניין השומשים של החלתה.

כח. ואין זה כמו החלבן וחםון בכיצה מבושלת וכן החלק הקשה והריך שכלה, משום שחיבורים ייחודיים כדוגמת מישתת בהכי, נתבאר לעיל בעריה לעניין השומשים של החלתה.

כט. ואין להקל להוציאים כדין קילוף פרי, או מדין סברת מישתת בהכי, נתבאר לעיל בעריה לעניין השומשים מהחלתה.

ל. דנתבאר בשיעוריים הקודמים שלדינה הלהקה כedula המשנ'ב ודועימה שמותר להוציא אוכל, אך עדיף לעשות כן בשעת האכילה ממש.

בית הוראה "הלכה למעשה" בראשות מונונו הרב שליט"א 24 שעות ביממה * 5047

רכישת ספרי מוננו

הגאון הרב אופיר יצחק מלכא שליט"א

בכל רוחבי הארץ

ניתן לחיג לטלפון 5047 * שלוחה 3 ואח"כ 1

השיעור של מוננו הרב שליט"א יוצא בכל שבוע בעלון ובגלין, העלון הוא תמצית עיקרי הדברים, והגלין [כעשרים עמודים] הם הדברים בהרחבה, עם כל המקומות ובירור וביאור הדברים לעומקם.

לקבלת הגליון נא לשלוח בקשה למילוי: HL50475047@gmail.com.

ניתן להוריד את כל העלונים הגליונות שייצאו עד כה באותו קול הלשון.

להארות או העורות ניתן לפנות d0556750270@gmail.com

המעוניינים לסייע בהדפסת העלון לזכרו הרבים או להקים את העלון לרופואה, להצלחה לעילו ושם וכדו' ניתן לפנותטלפון 5047 * שלוחה 9 [24] שעות מענה ממוחשב ומהיר]

המעוניינים לקבל את הגליון או העלון בכל שבוע למייל ניתן לפנות למייל HL50475047@gmail.com